

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕТИПОВИХ ТЕКСТІВ (НА ПРИКЛАДІ ТЕКСТІВ ТАТУЮВАНЬ)

Журбенко А. В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – викладач Дорда В. О.

За останні кілька років у лінгвістиці та перекладознавстві виокремилася низка досліджень комунікативних одиниць, детермінованих тенденціями сьогодення. Це так звані структури малих форм, малих жанрів, особливо поширених нині у рекламному дискурсі, мові ЗМІ. Їм притаманна особлива семантика і прагматика: застосування лексичних засобів та стилістичних фігур, графонів, тощо.

Ще з початком зародження суспільних відносин індивід почав шукати шляхи самоідентифікації у суспільстві. Потреба у самовираженні має ту ж саму природу, що і потреба у спілкуванні, саме тому чим складнішими ставали суспільні відносини, тим яскравішими були способи самоідентифікації людини в цьому суспільстві. Татуювання є одним із найдавніших таких способів.

Тексти татуювань є нетиповими текстами малої форми, враховуючи типологічно-релевантні ознаки, які обумовлюються змістовою структурою текстів та тенденцією до "стиснення мовної тканини" внаслідок необхідності передачі максимального об'єму інформації мінімумом засобів.

Лексичний склад татуювань-написів значною мірою детермінується психологічними факторами — бажанням носія виразити свою індивідуальність, використовуючи якомога меншу кількість знаків. Тому такими поширеними є татуювання-написи з одного слова-абстрактного поняття, вираженими найчастіше іменником, дієсловом або числівником (пам'ятні дати, тощо). До окремих психолінгвістичних явищ можна віднести татуювання-написи із жаргонною та нецензурною лексикою. Вони свідчать про високий рівень асоціальності автора, ймовірну приховану агресію, тощо. Водночас для текстів татуювань нехарактерне вживання зменшувальних або пестливих суфіксів та часток, що можна пояснити двома причинами: вже згаданим прагненням до скорочення кількості мовних знаків у тексті, або ж підсвідомою гіперболізацією ознак того явища, предмета чи особи, чийі характеристики передає татуювання, що логічно виключає зменшувальні або пестливі елементи.

Татуювання-написи є завершеними повідомленнями, які несуть

інформацію про свого автора у довільній, обраній ним самим формі. Під час аналізу текстів малої форми велика увага приділяється поняттю інформативності.

Незважаючи на те, що татуювання є надзвичайно індуалізованими повідомленнями, форма і зміст яких значною мірою детермінується не комунікативною ситуацією, а індивідуальними особливостями автора (людини, що носить татуювання), між автором і реципієнтом відбувається повноцінний комунікативний процес. Татуювання в такому випадку виступає і комунікативним приводом, і завершеним повідомленням, чия перцепція зумовлена накопиченим досвідом, асоціативними зв'язками та загальним рівнем ерудиції реципієнта.

Проаналізувавши тексти татуювань на усіх основних мовних рівнях — морфологічному, лексичному та синтаксичному, можна зробити висновок про їх приналежність до категорії нетипових текстів, а саме структурованих комунікативних одиниць малої форми, що передають завершену думку та мають детерміновані малою формою вираження особистості.

Найпоширеніші татуювання-написи створюються англійською чи латинською мовами, рідше зустрічається арабська в'язь, російська та французька. Логічно буде припустити, що синтетичні мови є менш використовуваними через велику кількість допоміжних елементів, сполучників, прийменників. Руни та латина також є широко розповсюдженими мовами для татуювань-написів.

Враховуючи широке семантичне значення, яке людина вкладає у певний малюнок, знак чи орнамент, можна говорити про певну знакову систему, яка формується у свідомості суспільства і відповідним чином проектується на певний графічний об'єкт. Іншими словами, татуювання отримує своє семантичне значення тільки тоді, коли корелює з усталеними суспільними стереотипами.

1. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования / И. Р. Гальперин. — М.: КомКнига, 2007. — 144 с.
2. Кобякова І. К. Креативне конструювання вторинних утворень в англомовному дискурсі / Кобякова І.К. — Вінниця: Нова книга, 2007. — 128 с.
3. Коць Т. А. Літературна норма у функціонально-стильовій і структурній парадигмі / Коць Т. А. — К. : Логос, 2010. — 303 с.
4. Загнитко А. П. Типологические проявления лингвистических

парадигм: класифікаційні і кваліфікаційні аспекти /
Загнітко А. П. – *Linguistica Brunensia*, 2011, ст. 1-2.

**Перекладацькі інновації: матеріали IV Всеукраїнської
студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 13–14 березня
2014 р. / редкол.: С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. –
Суми : Сумський державний університет, 2014. – 172 с.**